

DIS - Hordaland

Årgang 8 Nr. 1 Mars 2004 Opplag: Nettutgave ISSN:1501-4428

DIS
HORDALAND
INN
HOLD

<i>Redaktøren sin spalte</i>	2
<i>Kvinnherad</i>	2
<i>Leder har ordet</i>	3
<i>Avtroppende leder</i>	3
<i>Faddere i DIS-Hordaland</i>	3
<i>Generalforsamling i DIS-Hordaland</i>	4
<i>Grunbok for Bergen 1686</i>	5
<i>Jens Nilsen Nærrebøs dagbok 1677-1704</i>	6
<i>Utne Hotell</i>	7
<i>Etterkommere fra Follese gård, Askøy</i>	8
<i>Styre og tillitsverv i DIS-Hordaland</i>	9
<i>Om kilderegistrering - Yngve Nedrebø</i>	10
<i>Program</i>	11
<i>Vår felles slektshistorie - Odd Handegård</i>	11
<i>Kilderegistrering</i>	12
<i>Tur til Askøy 5. juni 2004</i>	12

Bli med på tur til Askøy 5. Juni

Bildet er fra Strusshamn

Det nye styret i DIS-Hordaland

Fremme fra venstre: Johan L. Kvamme, Kenneth Bratland, Ågot Lervik, Kariann Helland Johannessen
Bak fra venstre: Sølvi Arntzen, Jarle Hannisdal, Arne Jarlind

Du finn oss på internet: ho.disnorge.no

Redaktøren sin spalte

Det er med ny giv jeg tar fatt på 3. året som redaktør. Styret har klart å få tak i to (tre fra høsten) redaksjonsmedarbeidere til bladet. Dette håper jeg vil gi bladet et løft i form av bedre dekning av aktivitetene og at en kan få flere aktuelle bilder. Redaksjonskomiteen er alt trådd i sving, og har levert artikler til

dette bladet. Komiteen blir også flittig brukt til korrekturlesing. Som en vil se av protokollen fra generalforsamlingen, vil vi i år bare sende ut et medlemsblad med posten, og vi tar sikte på å lage tre blad for nedlasting fra internett, fire blad totalt. Selv om vi nå har en redaksjon på plass, vil det være svært hyggelig om du som medlem av DIS-Hordaland bidrar med artikler til bladet. Det behøver ikke alltid være store avhandlinger, gjerne bare en litt spesiell historie eller opplevelse du har hadt i slektsgranskersammenheng.

Var tilstede på generalforsamlingen lørdag 21. februar, dette var en svært positiv opplevelse. Håper styret velger å fortsette med å legge generalforsamlingen til en helg, og å ha et opplegg rundt generalforsamlingen. Får en innarbeidet dette, tror jeg vi får et større engasjement på generalforsamlingene. Har også benyttet meg av åpent arkiv, dette er et svært positivt tiltak for oss fra distriktet, selv om vi må på beina kl 4.30 for å vær på arkivet kl 8.30. Oppslutningen den 20. mars var så stor at en til tider måtte vente, for å få bordplass.

Det er valgt inn en del nye medlemmer i styret og det er blitt en del intern omroking på posisjonene, dette er et positivt trekk i foreningen. Det vil alltid være positivt med nye "øyner" i et styre. Ønsker det nye styret lykke til med den store oppgaven det er å drive og utvikle DIS-

Hordaland videre. Det burde vært grunnlag for flere lokale grupper ala Kvinnherad i DIS-Hordaland sitt område. Det er i dag 29 medlemmer i Kvinnherad, tar vi med Odda blir vi 36. Hadde vi ikke hadt lokal gruppe i området, ville medlemstallet trolig vært ca 15. Dette er noe styret burde se nærmere på i året som kommer. En bør prøve å komme i kontakt med ildsjeler som med litt starthjelp kan klare å starte en lokal gruppe i sitt lokalområde.

Til slutt vil jeg benytte anledningen til å ønske alle en solfylt påskeferie, enten du gjør som meg å ta fri fra jobben og reise på arkivbesøk, eller du nyter solen i påskefjellet.

Hans Ordin Østebø
Redaktør

Kvinnherad

I Kvinnherad har vi fortida ein positiv trend, med godt oppmøte og engasjerte medlemmer. På opent arkiv i Bergen i mars var det sju medlemmer frå Kvinnherad og Odda som deltok. Vi var representert på generalforsamlinga til DIS-Hordaland med to personar. Det vert ikkje avhalde kurs eller andre arrangement utover slektsgranskarkveldane i vår. Arbeidar med å få til ein tur til Odda – Tyssedal på siste medlemsmøtet før sommaren, kjem tilbake med meir informasjon om vi får dette til. Til hausten vil vi undersøkje om det er marknad for eit nytt nybegynnarkurs i slektsgransking. Har du ynskje om andre kurs, må du kontakte underteikna, så skal vi sjå kva som er mogeleg å få til. Håpar å få til eit opplegg på slektsgranskardagen i oktober her i Kvinnherad. Kan du tenkje deg å hjelpa til med arrangementet, håpar vi å høyra frå deg. Det er fleire medlemmer som arbeidar med gravsteinsregistrering. Medlemmene frå Odda planlegg registrering av gravplassane i Odda og Skare. Nyttar høve og ynskje alle medlemmane ei retteleg god påskehelg.

Hans Ordin Østebø
Leiar

FADDERE i DIS-Hordaland

Denne ordningen er ment å skulle være en hjelp til de av våre medlemmer som av en eller annen grunn trenger litt hjelp til å komme videre i sitt arbeid.

Er du medlem av DIS-Hordaland og trenger hjelp innen et av områdene under, så nøl ikke med å ta kontakt med noen av personene nedenfor!

Har du problemer som knytter seg til ting som ikke er med på listen eller ønsker å bli fadder i

DIS-Hordaland, kan du ta kontakt med Jarle Hannisdal på tlf. 55 12 19 85 eller

E-post: leder@ho.disnorge.no

Brother's Keeper T	Truls Magnus	55 12 07 17	trumag@c2i.net
Brother's Keeper	Anne-Sofie H. Eknes	55 13 13 26	erikek@netcom.no
DISGEN	Sølvi Arntzen	55 26 65 51	solarnt@online.no
Embla	Jarle Hannisdal	55 12 19 85	jarlehannisdal@c2i.net
TMG	Turid H. Bergsagel	55 16 52 22	turid.holleland@hi.uib.no
TMG	Hans Ordin Østebø	53 47 61 66	hoestebo@online.no
GEDCOM	Arild Tangerås	55 13 24 06	atangera@online.no
DIS-Treff	Alf Egil Skjeldestad	55 34 77 61/56 31 60 93	distreff@ho.disnorge.no

Styreleder har ordet

Et nytt år ligger foran oss. Jeg er Jarle Hannisdal og er den nye lederen for DIS-Hordaland. Vi har et spennende program foran oss nå i vår, som avsluttes den 5 juni med tur på Askøy. Arbeider nå med å sy sammen programmet for høsten. Har dere noen ønsker, så kom med dem. Kontoret på Kronstad er nå åpent for alle.

Kontoret er tilrettelagt med bredbånd, microficheleser og en god del bøker. Vi har en pc stående på kontoret, men den er ikke av de raskeste. Har du bærbar pc med nettverkskort, er det bare å koble seg på og man er på nettet. Trenger du teknisk assistanse vil jeg kunne hjelpe til. Vi ønsker at kontoret kan være en plass man kan treffes, også utenom de faste møtedagene. På boksiden begynner vi å få en god del på plass, fortrinnsvis fra Hordaland og Sogn & Fjordane. Vi har også en nesten komplett samling av "Norsk slektshistorisk tidsskrift". En god del årbøker/historielagsbøker er også i samlingen. Ønsker man å låne noe med seg hjem, er dette mulig. Har du bøker som du ikke bruker lenger, er vi svært takknemlige om disse ble gitt til boksamlingen vår. Ønsker man å bruke kontoret, er det bare å komme på et medlemsmøte eller å ta kontakt med undertegnede, så vil man få utlevert nøkkel. Nytt i år er Embla brukergruppe som vil ha sitt første møte rett før påske. Dersom noen ønsker å komme i gang med brukergrupper for andre slektsprogram, formidler jeg med glede dette videre. Til høsten vil vi prøve å avholde nybegynnerkurs og kurs i gotisk. Lørdag den 20 mars var det åpent på statsarkivet for DIS medlemmer, dette samlet fullt hus. En god del hadde tatt turen helt fra Kvinnherad og Odda.

I år er det også Landsmøte i DIS-Norge. I det sittende styret har vi fra Hordaland hatt Sølvi Arntzen som styremedlem og som vara Kjell Henry Skåden Godt jobbet. Det er en spennende tid for hele det sittende styret i DIS-Norge er på valg. Forhåpentlig blir det noen fra Hordaland i det nye styret. Jeg ønsker dere alle en riktig God Påske.

Jarle Hannisdal
Leder DIS-Hordaland

Hvem er så den nye lederen ?

Navnet er Jarle E Hannisdal. Nyvalgt leder i DIS-Hordaland. Jeg er en 1965 modell født i Bergen. Gift og har to barn, en jente på 8 og en gutt på 4 år. Har drevet med slektsgransking i 10 år og har ca 4500 personer i databasen min. Har vært med i DIS-Hordaland i 5 år. Det var min kone som vekket interessen min, hun hadde holdt på i mange år før vi traff hverandre. Utenom slektsgransking jobber jeg som elektriker i et lite firma med 12 ansatte hvor jeg har ansvar for kontroll og utbedring av elektriske anlegg i hus som har fått skade på grunn av brann eller vann. Jeg er også utdannet flyger og load-master. Slekten min kan jeg dele inn i de som kommer fra Nord-Norge med områder som Fauske, Fold, Gilde-skålen og Helgeland. Og de som jeg finner i Hordaland da med Haus, Åsane, Nordhordland og Laksevåg. Jeg bruker Embla som slektsprogram og er fadder på det i Hordaland. Er også med på å starte Embla brukergruppe her i byen. I forbindelse med jobben reiser jeg mye rundt i Hordaland, dette har gjort at jeg er begynt å ta bilder over de steder som jeg har slekt fra. Det er mye en kan finne, gamle hustuffer ferdselsveier, kirker og en og annen gravstein. Dette er med på å gjøre utskriftene til noe mer enn en utlissing. For øyeblikket jobber jeg mest med å samle inn informasjon om etterkommere av de første som flyttet til Hansdalen på Osterøy. Jeg har også begynt med registrering av gravsteiner på Birkeland kirkegård.

Tekst: Jarle Hannisdal
Foto: Renathe-Johanne Wågenes

Avtroppende styreleder har ordet

Etter 4 år i styret til DIS-Hordaland, derav 3 som leder har jeg nå valgt å overlate roret til noen andre. Dog forsvinner jeg ikke helt ut av DIS da jeg fortsetter som kildereg. koordinator. Dette er et område som jeg synes er spennende og utfordrende, og ikke minst til stor hjelp for alle slektsgranskere der ute. I den tiden jeg har vært med i styret

har jeg vært så heldig og blitt kjent med mange nye mennesker, og jeg har fått gode venner som jeg er blitt glad i. Jeg har fått anledning til å være med på utfordrende arrangementer, flotte turer og tatt del i spennende oppgaver. Like rosenrødt har det nå ikke alltid vært og veldig travelt og hektisk til tider, men jeg har lært og opplevd så mye at jeg er glad for at jeg tok på meg vervet som leder.

Takk for all ros, oppmuntring og støtte jeg har fått. Til slutt vil jeg ønske vår nye leder Jarle Hannisdal lykke til!!

Renathe-Johanne Wågenes

Protokoll fra generalforsamlingen 2004

Protokoll fra generalforsamlingen 2004 for DIS-Hordaland

Sted/dato:

Kronstad Hovedgård, 21 februar 2004

Før selve årsmøtet begynte, spurte nestleder Jarle Hannisdal forsamlingen om den syntes det var greit å få sakspapirene til årsmøtet på internett. Det var ingen innvendinger mot dette.

Han ønsket velkommen Tone Britt Mathisen som er kilderegistreringskoordinator i DIS-Sogn og Fjordane. Jarle Hannisdal og Kenneth Bratland vil delta på årsmøtet til DIS-Sogn og Fjordane 28.2.2004. De ønsker å få i stand et samarbeid mellom lagene, bl.a. om kilderegistrering. Begge lagene sogner til statsarkivet i Bergen, og det er svært mange i Bergen som har aner i Sogn og Fjordane.

Møtet åpnes

Leder i DiS-Hordaland, Renathe-Johanne Wågenes, ønsket velkommen. Det var 25 medlemmer til stede.

1. Valg av møteleder og dirigent

Renathe-Johanne Wågenes ble valgt til møteleder og Sølvi Arntzen til referent

2. Styrets beretning

Innkalling ble sendt ut med medlemsbladet, mens styrets årsberetning, årsberetning fra DIS-Hordaland-Kvinnherad 2003, regnskap 2003/budsjett 2004, revisjonsberetning, innkomne saker og valgkomiteens innstilling var lagt ut på internett. Alle dokumentene ble også delt ut på generalforsamlingen. Renathe leste opp begge årsberetningene. Det var ingen bemerkninger. Laget hadde ved årsskiftet 634 medlemmer.

3. Regnskap

Renathe gikk gjennom regnskapet. Det er ikke meningen at laget skal ha fortjeneste på kursvirksomheten, målet er at den skal gå i balanse, men grunnet tilskudd og at vi tok lærerkreftene fra egne rekker, ble det et overskudd. Det er investert en del penger i teknisk utstyr og bøker i 2003. Det er derfor underskudd i regnskapet, men det har laget råd til. Laget har nå forsikret sine eiendeler. Laget synes ikke de får kontingenten fra DIS-Norge tidsnok. Styret vil, på årsmøtet til DIS-Norge, ta opp usikkerheten med kontingenten, der vi vil legge ved revisor Tor Hauges beretning. Regnskapet ble godkjent.

4. Revisors beretning

Revisor bemerket at det nå pga at kontingentperioden for

det enkelte medlem nå går fra innmeldingsdato, er vanskelig å kontrollere kontingenten DIS-Hordaland har krav på. En del av kontingenten for 2002, kr 17900, som laget hadde fått oppgitt å ha til gode, ble først ble overført til DIS-Hordaland i januar 2004 (uten renter), mens laget hadde tatt hensyn til disse pengene i regnskapet for 2003.

5. Ansvarsfrihet for styret

Ingen bemerkninger

6. Budsjett 2004

Budsjettet ble godkjent

7. Innkomne saker

Redaktør Hans Ordin Østebø hadde kommet med forslag om vi burde ha medlemsblad bare på Internett. Kvaliteten der er mye bedre enn om det kopieres i svart-hvitt som nå og sendes ut, og laget ville spare mange penger. Problemet er at laget dessverre kun har epostadresser til ca 90 % av medlemmene. Eller bør vi sende ut et fyldig blad året i bedre kvalitet enn nå, med fargebilder.

Hvert nummer koster ca kr 4000 i porto.

Det er kjekt å ha et blad å vise frem på stands for eksempel.

Man kan også ha en skikkelig A5-folder, det finnes lag som har foldere med all informasjon.

Styret foreslo å sende ut to blader i året, og bevilge mer penger slik at man fikk to kvalitetsblad. Dette var imidlertid ved en tabbe ikke tatt med i budsjettet.

Det ble stemt over følgende forslag:

Medlemsblad kun på internett.

Forslaget fikk 7 stemmer.

1 utsendt medlemsblad i året (om høsten) Forslaget fikk 16 stemmer

2 utsendte medlemsblader i året Forslaget fikk 2 stemmer

8. Valg

Leder:	Jarle Hannisdal	1 år
Styremedlem	Johan Ludvig Kvamme	ikke på valg
"	Kenneth Bratland	gjenvalg 2 år
"	Ågot Lervik	2 år
"	Arne Jarlind	1 år
Varamedlem:	Sølvi Arntzen	1 år
Varamedlem:	Kariann Helland Johannessen	1 år
Revisor:	Tor Hauge	1 år
Redaktør	Hans Ordin Østebø	1 år
Valgkomité:	Willy Iversen	1 år
	Jens Holst	1 år

Alle de tillitsvalgte ble klippet inn.

I tillegg til styret har nedenstående disse tillitsvervene:

DIStreff-fadder	Alf Egil Skjeldestad
Webmaster	Einar Balle
Kildereg.koordinator	Renathe-Johanne Wågenes
Kursansvarlig	Kariann Helland Johannessen
Redaksjonskomite	Anita Særvold Johannessen
”	Sølvi Arntzen
”	Kenneth Bratland (fra høsten 2004)

9. Valg av representant + vararepresentant til landsmøtet i DIS-Norge 24-25 april 2004

Lagets nye leder Jarle Hannisdal ble valgt som representant og repr. fra Kvinnherad, Hans Ordin Østebø, ble valgt som vararepresentant til landsmøtet i DIS-Norge. Begge ble valgt ved akklamasjon.

Det ble diskutert muligheten for å sende 3 stk. Årsmøtet lar det være opp til styret å avgjøre om dette skal gjøres.

Vår nye leder Jarle Hannisdal overrakte bygdebøker fra Lindås og Evanger til avtroppende leder Renathe-Johanne Wågenes og takk for en flott innsats de fire årene hun har sittet i styret, derav tre år som leder.

Hele styret ble for øvrig fra salen rost for sin innsats, særlig ble Jarle rost for sin innsats som elektriker og innreder av kontoret. Han har skaffet mye bra til en billig pris.

Jarle opplyste om at det vil snart bli trådløst tilkobling på bredbånd på Kronstad hovedgård

Han opplyste også om at laget har fått en nesten komplett serie av Norsk Slektshistorisk Tidsskrift som gave fra Torbjørn Pihl (minus årene 1935-39).

Før årsmøtet holdt statsarkivar Yngve Nedrebø en orientering for kilderegistrerne i laget om Digitalarkivet, standarder og planer. Malene er snart klare, og når programmene Augustus og Kingo er ferdige, kan vi begynne for alvor å kilderegistrere. Han ba oss være tålmodige inntil videre.

Etter årsmøtet holdt 1. amanuensis ved universitetet i Bergen, Geir Atle Ersland, foredraget ”Grunnboka for Bergen 1686-1696”. Den er en fullstendig fortegnelse over alle grunneiendommene i Bergen 1686-96.

Det finnes ikke så mange kilder fra før 1702 da den store bybrannen var.

Den er full av navn og ble høsten 2003 lagt ut på Digitalarkivet. Se under Type - Andre - Bergen

Bergen, 24. februar 2004

Renathe-Johanne Wågenes
Møteleder

Sølvi Arntzen
Referent

Grunnebok for Bergen 1686

Etter selve årsmøtet i DIS-Hordaland 21 februar 2204 holdt Geir Atle Ersland, 1. amanuensis ved UiB, foredraget ”Grunnebok for Bergen 1686”

Da Geir Atle Ersland skulle ta hovedfag i historie om Bergen med tanke på eiendommer og tomter, traff han en hyggelig mann på Statsarkivet som viste ham en grunnebok fra 1686.

Det finnes ikke så mange kilder fra tiden før den store bybrannen i 1702.

Boken er derfor en meget verdifull og nyttig kilde siden det står navn på alle grunneierne.

Grunneboken ble høsten 2003 lagt ut på Digitalarkivet av Jo Rune Ugulen, den er dog foreløpig ikke i søkbar form og er ikke korrekturlest..

Adressen er <http://digitalarkivet.uib.no/DA/Grunnbok.htm>

Grunnboken viser at nesten alle grunner i Bergen ved slutten av 1600-talet var leid, det vi ofte kaller bygslet grunn. I 1686 var det Kongen, kirkelige institusjoner og private som eide grunnene. Det var stor forskjell i prisen pr alen/ort. Kålhagene var billige.

Prisene avhang av lokalisering, areal og virksomhet, sentral plassering, tiden avtalen ble inngått i, hva grunnen ble brukt til. Den nominelle verdien av leien var stabil, slik at den etter hvert ble ganske lav.

Likevel holdt forskjellen i leieprisene seg.

Manufakturhuset tok mot leien på vegne av Kongen. Det finnes også kart fra denne tiden, og Ersland hadde merket av på kart de forskjellige grunnene med fargekoder for de forskjellige prisene pr alen/ort. For slektsforskning vil boken være en viktig kilde fordi den inneholder en mengde opplysninger om hvem som leide grunn, var huseiere og hvor de bodde.

Tekst: Sølvi Arntzen

Jens Nilsen Nærrebøs dagbok 1677-1704

Når man leiter i arkivene etter sine forfedre kan man noen ganger være utrolig heldige. Jens Nilsen Nedrebø var lensmann i Jølster og for hans etterkommere har han etterlatt seg en gullgruve. Han skrev dagbok! Denne ble oppdaget i en gammel kiste på et loft i Telemark en gang på 1950-tallet. Boken er liten og brun, på 256 sider og vanskelig å lese for det utrente øye. Men Statsarkivet i Bergen har oversatt den, og er å finne på lesesalen for de interesserte. Historien til boken kan du også finne på internett: <http://digitalarkivet.uib.no/sab/bergensposten/bergensposten2.htm>

Avskriften er også å finne på nett:
<http://digitalarkivet.uib.no/sab/lensmann.htm>

Her har jeg tatt med et lite utdrag fra boken:

- Om seg selv skriver han:

Her Finnis Min Allder som fyllger – Jenns Niessøn
Nærrebø

Anno 1627 Den 19 Aprilis Om Afften bleff ieg føde paa Nærrebø – Oc vaar mine gudfader – min bestefader Andris Nerebø – Bendek Biørseter – Tolff Ørbø – oc Chrispinis Berffring – gudeMøder - min bestemoder Susane i sandal – Rannide Alluus Mari Berg min Moedersøste oc Aase Biørsette –

Anno 1648 den 11 junius vaar ieg troloffue met min Kiere quind Briet Larsdatte Løsetter aff H: Simen Mickelsøn sogen Præsten paa Jølster

Anno 1649 den 23 September stode mit Brylløp Paa Nerrbø met min Kiere quinde Briete Larsisdatte Løsetter gud giffue Lycke Oc Velsignelse

Anno 1653 den 30 Martius vaar ieg tagen till Laff Rettes Man daff Jenns Massøn Oc Mennige Aallmuede – Oc Peder Andrisøn Grimeland I Førde sciebred min Fader Broder.

Anno 1677 den 28 Aprilis bleff Jeg tagen till Lensemand aff Christen Berttelsøn oc Mennige Mand oc skiete I giesdallen.

- Han skriver mye om hva som skjer i bygden, det seg å være om vær/vind, ulykker og hvem som dør. Her et lite utdrag fra året 1688-1689:

Anno 1688 vaar Det saa Vaat Sommer Met Regne At Det Meste forskiemmede Alle grese oc Høe – Oc fick vi Korne vel i Huus, gud verre Loff oc Ere – Men Høsten Oc Vinttern vaar sadant Frost met Jockel og Op koote, som er icke skiete I Mande Minde, thi paa Maange stede Haffuer det verre saa stor Nød for Vande at vor fæ oc faare Maade død oc vi fattig Folck maatte for Maale Korn oc Malt Liide stor Nøde –

Thi October, November, Desember, vaar icke Regne førre

den 28. January 89 – saa at Ørffebø fick store skaade af vande oc snæ for det regnes Hastighed at Elias smale Flor fõrdis tre Allen paa tofften aff snee oc vand oc bliff da beholde Alle det Inde vaar gud ver Ere, hos Olle Pedersøn sloe det bortaget for Laaden oc Loffuen fuld oc Alle det som tunne vaar mæt snee oc vand.

Oc samme Natte gick Maare strand sin stuffue buort af snee oc Vand oc døde Hans Moder af samme suore. Niels Mickelsøn suidal Miste sit Nøst oc Eygebaatt af snee oc vand

oc Simen saarim Nøst fick oc skade oc Hans quernhuus borttog

I duidsal gick fem Huus bort tuo Fiøser en Bue en vaasstuffue oc Ildhuus oc døde en Soldat af samme suare oc Læffde 9 Dage

Oc Samme thi fick Berffring Store skade Paa Kuernhuus gaaren Oc Helseger – Oc paa Flade Jorden gick deris quernhuus bort oc Huus oc gaar stod i stor Faare Hans I sanes Meste en Fiøse oc skoge Lader Oc en Fiøste slode brøste Inde oc feede vaar behelde – Oc fick Stor skade Paa sin gaare

Løsetter fick store skade Paa sen gaare Oc Hiesger At der vaar en stor Rødenis Paa deris Bøde

89 den 6 Feb: Om Natten toge Søffuer Klocken vdi Met Huus oc gaare, quind oc Børn oc 4 tienist Folck oc Alle det hand haffde vden Laden, oc bliff da korne Meestdel vde skiemt, quernhuus gick oc bort Hand oc Hans quinde fick store skade af samme suor – det staar til gud i Himmelen Om de faar sin Helse igen – Oc den ynske Hans søn døde af den samme skade Oc toge den samme suor bort fra Ham 16 – till kommer Kiyr – 3 Øxne, Kuns 6 Bucke oc Alle Hans Fior smale, oc vintte Kalffue, Mens Norget aff Hans Meedel faans Igjen – Men støstedeel bliff bort Oc skamferdet saa det vaar stor ynck At see der paa, Huor Korn Miøl og Kiøde smør oc Anden guds velsinnelse vaar borte oc forderffuit, i samme suor Oc Alle Hans Kiørelse Kiest tynde Asker skabe oc Alle det som vaar I hans Huus bliff bort oc til Inttes, saa gud trøste.

Hammer fick stor skade Paa gaarre Oc Heesge oc Haffde Huus Oc gaar nær gaat bort.

Oc samme Natte fick ieg stor skade I Dallen, thi en sneesuaar Løb Meste Alle mine slaae Offuer, saa ieg Haffde icke, af Alle mine Heseer igjen op oc Næder i Kuien, en tuo oc tiue, oc myste ieg 600 Ennestør – oc offuer 60 Lass Bierck oc 50 Laas vlder, oc Mest Alle Kuidegaaren – Oc fick ieg saa stor skade af sten oc sande at mange stede staa icke til at opryde – thi saadant snæsuore haffde icke Løbt i den Dal i mange Mande Minde – gud lade icke Eller skie optere.

Denne gjengivelsen er trykket med tillatelse fra statsarkivar Yngve Nedrebø gitt 6/12-03.

Tekst tilrettelagt av: Renathe-Johanne Wågenes

Utne hotell

Inne i Hardangerfjorden ligger Norges eldste igangværende hotellbedrift. Når man trer innenfor dørene her så tar man steget inn i historien. Her har de klart å kombinere det moderne med det historiske. Resepsjonen er en liten beskjeden skranke i et hjørne, mens resten av rommet består av sittegrupper og en åpen peis. Egentlig er det bare en ting å gjøre: Tenne opp i peisen og finne seg en god bok. Hotellet er preget av en stille og avslappet atmosfære (i hvert fall for oss gjestene).

Hotellet startet egentlig som skyssstasjon i 1722 med Peder Larsen Børsem som istedenfor lønn etter sin innsats i den store nor-diske krigen, fikk kongens bevilling til å drive gjestgiver. I 1785 ble gjest-giveriet solgt til Johannes Sveinson Winess og kona Sara f. Brandt. Skyssstasjonen og gjestgiverstedet fikk status som hotell i

tiden, men er nylig restaurert. Ellers i matsalen finner man en Herrebø suppeterrin fra 1755 og en del tinn og porselen fra 1700 og 1800-tallet.

Mange kjente personer har besøkt stedet som Adolph Tidemand, Ole Bull og dronning Sonja.

I tilknytning til hotellet ligger en gammel «Tingstue». Denne er trolig fra 1600-tallet og er flyttet hit fra Jåstad.

Den ble brukt som tingsted like til midten av 1920-årene. Nå er den gjort om til overnattingssted.

Et slikt sted bare må ha sine egne spøkelser! Svært sensible personer påstår at de «hører» uvanlige lyder og spøkelser. En natt i tingstuen hvor jeg hadde ører som lyttet og lyttet i håp om kanskje å kunne fange opp noe fra

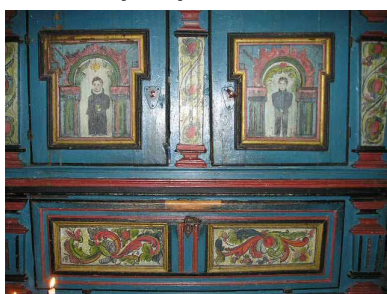
1840 som det første i Hardanger. Da var det Johannes sin sønn Johan og hans kone Torbjørg Utne som eide hotellet. For mange av gjestene var det Torbjørg som var Utne hotell og

en svunnen tid, ble resultatløs. Men nostalgisk var det. Et hotell man helt klart kan legge inn i sin reiserute hvis man skal ta en historisk reise i Hardanger, eller bare en romantisk tur.

hun fikk kallenavnet «Mor Utne». Hun residerte fra 1832 til hun døde i 1903, 91 år gammel. I salongen henger et bilde av «Mor Utne», som er kopi av originalen som man finner i Nasjonalgalleriet. Hotellet har siden dette vært i samme Agaslekten, og eies nå av Sjur Kjell Haustveit.

I matsalen er det et nydelig skap fra Aga som er ca 300 år gammelt og er trolig kjøpt på auksjon etter en av prestene i Ullensvang. Det ble malt på midten av 1800-tallet av

Thomas Lurås fra Telemark. Matsalen er utformet omkring dette skapet i 1930. All malingen i salen er original fra den

Stor takk til de som bidrar med å ivareta det gamle!

Tekst/Foto
Renathe-Johanne Wågenes

Etterkommere fra Follese gård, Askøy

20 000 personer har sitt opphav fra Follese gård, Askøy

På Follese bor slektsgranskeren Olav Lerø. Han er 80 år og er egentlig utdannet snekker, men

har for det meste jobbet i fagforeningen Norsk bygningsindustriarbeider forbund. Han har 6 barn som ikke deler hans glødende interesser for slekt, enda. Utenom slektsgranskning driver han med å stake opp turløypene i Follesemarken. Der er det minst 3 mil med ryddet turløype å passe på.

Norsk-Amerikaner fra Askøy

Interessen for slekt begynte med at han via omveier fikk i hende en Norsk-Amerikaner sine slektspapirer i ca 1985. Amerikaneren var født på Horsøy, oppvokst i Holmedalen, reiste til sjøs og slo seg ned i Amerika. I 1956 var han tilbake og arrangerte slektsstevne. Og nå var altså papirene overlevert «gamlelandet» for videreutvikling. Nå startet arbeider med å innhente navn og datoer på de personene som manglet og evt. var kommet til i slekten siden 1950-tallet.

Follese gård sin historie

Spesielt interessert er han i sin barndoms gård Follese som ligger vest på Askøy, langs Hjeltefjorden. Å skrive om gårdens historie er noe han brenner for.

Navnet Follese komme fra at Hjeltefjorden het tidligere Folla, omdøpt til Hjeltefjorden som betyr veien til Hjalmland (øyene nord for England). stedsnavn som slutter på -se, betyr landingssted, altså Follese: Landingssted ved Folla.

I 1755 finner man følgende i tingboken for Nordhordland:

4. Assessor von der Lippes udgivne Skiøde til Anders Jacobsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt 4 1/2 Mark fisk i Gaarden Follisøen dat: 6 Maij 1755

5. ditto Selgeres Skiøde til Sovren (Søvren) Andersen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt 4 1/2 Mark fisk i ditto Gaard ditto dato

6. ditto hands Skiøde til Anders Tønnesen paa 18 Mark Smør 12 K: Malt 4 1/2 Mark fisk i ditto Gaard

7. ditto hands Skiøde til Rasmus Rasmusen paa 1/8 part som er 9 Mark Smør 6 Kander Malt 2 1/4 Mark fisk i ditto gaard sam/m/e dato.

8. ditto hands Skiøde til Hans Nielsen paa 1/8 part i sam/m/e Gaard og sam/m/e brug 9 Mark Smør 6 Kander Malt 2 1/4 Mark fisk sam/m/e dato. alle indført fol: 521.

Disse 5 mennene har lagt grunnlagt for det arbeidet som Olav har brukt ca 20 år av sitt liv på. Alle deres etterkommere er samlet inn og registrert. Arbeidet har vært svært omfattende, men stort sett har han møtt velvillighet når han har tatt kontakt med etterkommere for å få navn o.l. Totalt er ca 20 000 etterkommere registrert og de finner man spredt rundt i inn- og utland. Pålaslekto er den største

av dem med ca 9000 personer og utgjør 14 slektsledd. Hele tiden blir heftene oppdatert etter hvert som det blir født nye etterkommere. Egentlig så er det blitt et evighetsprosjekt. Så han håper at noen vil overta når han ikke har anledning lengre.

Stor interesse

Interessen hos folk har vært stor, og dette tilskriver han at man i heftet kan finne ut hvem man er i

slekt med som lever i dag. Kanskje finner man naboen, eller en gammel skolekamerat!

Pr i dag har han laget 10 ulike slektsregistre som interesserte kan kjøpe. På biblioteket på Askøy har de kopi av heftene, men også Bergen Off. Bibliotek har kopi av det ene heftet.

Registreringssystem

En forutsetning for å få til dette var anskaffelse av datamaskin. Slekten er registrert i Word. Dette ble valgt etter nøye vurdering av forskjellige slektsprogram, da han kom frem til at disse ville medføre mange flere sider enn hvis han komprimerte dette i Word.

Olav brukte en del tid til å tenke ut et system som ville fungere på denne store mengden med data. Det er viktig å kunne følge leddene lett og komme fram til et system som knytter personer/familier til hverandre uavhengig av navn/etternavn. Så et nummersystem måtte til. Slik systemet er lagt opp vil en person ha sin egen særpregede nummerrekke.

Jeg skal prøve å få illustrere hvordan dette er bygget opp: Undertegnede sitt nummer i registeret er: 4801-4701-4602-4504-4408-4311-4205. 4801 betyr at jeg er i slektsledd 48, 01 står for det eldste barnet til 4701.

4701 betyr at min far/mor er i slektsledd 47, 01 står for det eldste barnet til 4602. 4602 betyr at min bestefar/bestemor er i slektsledd 46, 02 betyr det nest eldste barnet til 4504. På denne måten kan man bla seg videre fremover i boken til man kommer til 4205 som er det 5. barnet til Paul Paulsen Follese som er barnebarn til Anders Tønnesen som kjøpte Follese gård i 1755.

Jeg følte meg umiddelbart litt usikker på hvordan jeg skulle finne frem i systemet, men etter å ha studert det litt nøyere og bladd litt i heftet, så var systemet helt greit og ukomplisert å finne fram i.

Som en av de mange tusen heldige som har dette arbeidet som grunnlag når jeg skal finne mine nålevende slektninger kan jeg bare si TUSEN TAKK og lykke til videre.

Tekst/Foto
Renathe-Johanne Wågenes

Styre og tillitsverv i DIS-Hordaland

Hordaland

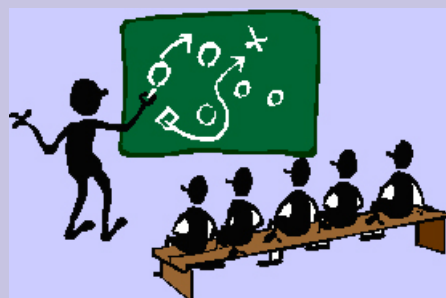
Verv	Navn	Telefon	E-post
Leder	Jarle Hannisdal	55 12 19 85	jarlehannisdal@c2i.net
Nestleder	Kenneth Bratland	55 18 86 32	kennethbratland@hotmail.com
Kasserer	Johan Ludvig Kvamme	55 19 09 89	lukvamme@online.no
Sekretær	Ågot Lervik	922 47 820	agot.lervik@student.uib.no
Styremedlem	Arne Jarlind	56 14 82 87	arne.jarlind@c2i.net

Kvinnherad

Leder	Hans Ordin Østebø	53 47 61 66	hoestebo@online.no
Nestleder	Lars Jostein Røyrvik	53 47 17 62	ljr@c2i.net
Kursleder	Geir Moen	53 48 82 69	g.moen@frisurf.no

Faste E-post adresser i DIS-Hordaland

Leder	leder@ho.disnorge.no
Nestleder	nestleder@ho.disnorge.no
Kasserer	kasserer@ho.disnorge.no
Kursansvarlig	kurs@ho.disnorge.no
Nettansvarlig	webmaster@ho.disnorge.no
Distreff-fadder	distreff@ho.disnorge.no
Redaktør	red@ho.disnorge.no
Kilderegistreringskoordinator	kildereg@ho.disnorge.no

Åpent Statsarkiv i Bergen 20. mars

Det var stort fremmøte på åpent Statsarkiv i Bergen lørdag 20. mars. Yngve Nedrebø stilte som vanlig opp og var vakt på lesesalen for oss. Stor takk til Nedrebø.

Fremmøte var så stort, at det i en periode ikke var sitteplass til alle. For de som ikke har vært på Statsarkivet før, er dette en god anledning til å få innføring i hvordan en finner frem på Statsarkivet.

På bildet til høyre ser vi et svært vanlig syn på Statsarkivet, gamle sirlig førte bøker og en bærbar datamaskin. Her er det bare å tyde riktig og få informasjonen inn på datamaskinen.

Det er lite med pauserom på Statsarkivet, så når regnet strømmer ned og været ellers ikke frister til en lunsj i det fri, blir trappe-oppgangen en naturlig sted å ta seg en velfortjent hvil med drøs og kaffe.

Tekst/Foto: Hans Ordin Østebø

Kilderegistrering - Yngve Nedrebø

Statsarkivar Yngve Nedrebø, leder for statsarkivet i Bergen og for Digitalarkivet, holdt foredrag for kilderegistrerere, før selve årsmøtet til DIS-Hordaland, lørdag 21 februar

Digitalarkivet, DA, ble opprettet i januar 1998. DA har som mål at kirkebøkene skal ligge i landsomfattende søk.

4 februar ble det holdt et møte på Statsarkivet i Bergen mellom Digitalarkivet, Riksarkivet og de to program-skaperne Jan Kjetil Andersen og Jan Oldervoll for å bli enige om en registreringsstandard.

Standarden må ta hensyn til reglene til arkivverket, og den må gjøre det mulig raskt å legge

det registrerte ut på internett.

Augustus og Kingo

Augustus lages av Jan Kjetil Andersen på oppdrag av DIS-Norge. Kingo lages av Jan Oldervoll som for øvrig nå også er professor i 20 % stilling ved Northface University of Salt Lake City. Augustus og Kingo skal ha felles utvekslingsformat i XML-kode. Kingo vil både være konverteringsprogram og innleggingsprogram. Kingo har den beste importfunksjonen. De vil begge ha repeterende verdier i poster, slik at man skal slippe å gjenta inntasting. De vil også ha mange hurtigtaster. De to innleggingsprogrammene Augustus og Kingo vil utfylle hverandre. De vil begge være anbefalte og vil være gratis for alle.

Digitalarkivet vil støtte Jan Kjetil Andersen med en årlig sum. Han får også støtte fra DIS-Norge.

Import til DA må også kunne skje fra flate filer. Det kreves da program for å transformere til XML. DA skal utarbeide standarden. Malene for konfirmasjon og vielse er ferdige. Resten av standarden vil bli ferdig våren 2004.

Feltstandard

Riksarkivet skal utarbeide feltstandarden. Dette blir Riksarkivets standard. Yngve Nedrebø ønsker forslag til navn på denne standarden. Arkivverket vil opprette et ressurs-senter for kirke-registrering på internett. Hamar, Tromsø og Riksarkivet vil være med på dette, og de andre arkivene kommer nok etter. På dette ressurs-senteret vil programmene ligge. Der vil det også bli et debattforum.

Felles journal

Fra 1 april vil det bli en felles journal, slik at alle statsarkivene kan svare på spørsmål. Riksarkivet har anskaffet en modul, og vil anskaffe ny programvare. Der vil det også ligge en oversikt over hva som er registrert.

DIS-Norge har for øvrig allerede en egen oversikt på sine sider over hva medlemmene har registrert og hva de holder på å registrere. I innleggingsprogrammet skriver

registratoren inn data om seg selv. Alle blir nødt til å følge den nye standarden (med en 6 måneders frist)

Etter seks måneder kan man ikke sende inn Excel-filer.

Man må i tilfelle konvertere til flate filer selv. Det er unødvendig at DA med sine 0.7 årsverk skal bruke tid til å konvertere filer. Programmene kan foreløpig bare brukes til innlegging av kirkebøker.

Etter hvert vil det bli mulig å legge inn folketellinger, militære ruller, kirkeregistre, gravsteiner med mer.

Skenning av kirkebøker

Riksarkivet vil antagelig i vår anskaffe en skanner, samt få en ny stilling til å betjene denne.

Det vil ta 10 måneder å scanne inn alle kirkebøkene, og det vil ta litt lenger til å legge det ut på internett.

Julekalenderen, som av enkelte av kilderegistratorene, som ventet på å få sine ting utlagt på DA, syntes lite om, var egentlig en test på om det var mulig å legge ut store mengder data, slik som alle kirkebøkene.

DA digitaliserer nå 1 DVD pr dag = 400 sider. Tingbøker, skifteprotokoller, adressebøker vil legges ut. Målet er at 97 % av alt som spørres etter på statsarkivene vil bli lagt ut.

Datoene man registrerer skal være et verktøy for å koble seg til kirkebokfilmen når den er lagt ut på internett. De bør derfor alltid også skrives på standardmåte.

Når de scannete kirkebøkene blir lagt ut på internett vil alle kunne sjekke det som virkelig står i kirkeboken. Det vil derfor ikke bli så nødvendig med tidkrevende og kjedelig korrektur.

Serveren til DA ble flyttet fra UiB til Statsarkivet, dette tålte den ikke og en ny server måtte anskaffes. Denne nye serveren har litt problemer når det blir for mange temporære filer, den strupes. Yngve Nedrebø har lagret telleverket på den gamle serveren, det var heller ikke helt korrekt. Målet er å ha 3 servere på linje, slik at det aldri blir noe avbrudd.

Det tar for tiden lang tid å få kopier for registrering. Det er mye på grunn av at programmene ikke er riktig ferdige enda. Ivrig kilderegistratører må nok ta det med ro inntil disse er ferdige.

DA har fått en ny stilling fra 1 juli 2004. Personen skal ta seg av sekretærfunksjonen slik at Bente og Anette skal slippe dette arbeidet (svare på e-mail med mer)

DA vil i vår ha flere nettutstillinger (Eksplisjonsulykken, militære kilder, "I fangenskap engelsk prison 1807 ..")

Tekst: Sølvi Arntzen

Foto: Hans Ordin Østebø

Program våren 2004

DIS-HORDALAND

Onsdag 21 april 2004

Sted: Bergen Sjøfartsmuseum

Tema: Foredrag og kort omvisning ved
Tore Nilsen

Onsdag 19 mai 2004

Sted: Bergen, Kronstad Hovedgård

Tema: Foredrag

Lørdag 5. juni 2004

Sted: Askøy - Herdla

Tema: Vi arrangerer tur til Askøy med
spesiell fokus på Herdla

Kronstad Hovedgård

VELKOMEN PÅ MØTENE

DIS - Hordaland - Kvinnherad

Torsdag 1. april kl. 19:30

Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes

Tema: Korleis leite i kyrkjebøkene

Torsdag 6. mai kl. 19:30

Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes

Tema: Ta med egne slektsnotter,
prøver å løyse problemet i lag.

Torsdag 3. juni kl. 19:30

Stad: Kvinnherad Bibliotek, Husnes

Tema: Brukarmøte

Kvinnherad bibliotek, Husnes

«Vår felles slektshistorie. Hardanger, Sunnhordland og Ryfylke m.m. 1170-1650»

Dette er en elektronisk bok på CD, laget av Odd Handegård.

Har du dine aner fra dette område, vil denne e-boken være svært interessant å ha i bokhyllen. For mer informasjon om boken kan du se nettsidene:

<http://home.no.net/valesvei/>

Pris for e-boken er:

Du har to alternativer:

1. Du kan bestille «Vår felles slektshistorie» (VFS).

Pris: kr. 220,- inkl. porto m.m.

2. Du kan bestille begge bøkene, både VFS og Mette-Marits Hardanger-ener på samme CD.

Pris er da samlet for begge kr. 250,- inkl. porto m.m.

Bestillingen sendes til e-postadresse: valesvei@start.no

PS ! «Ny oppdatering vil foreligge ca. 15. april»

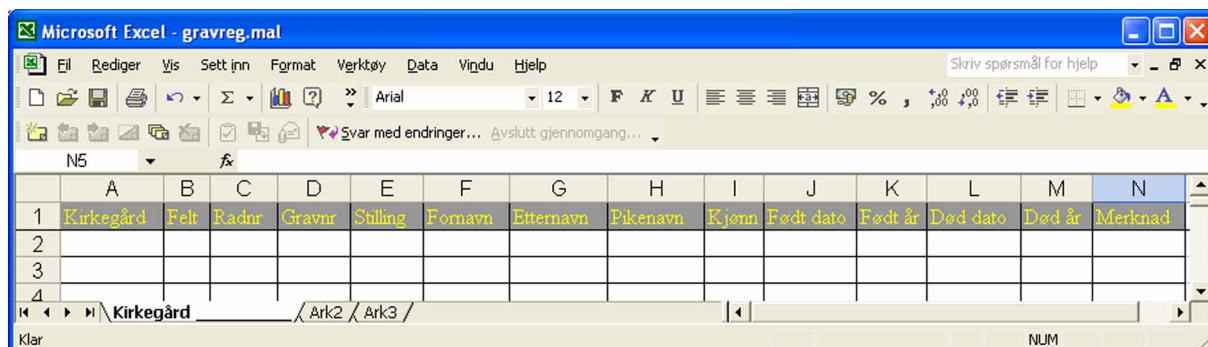
Returadresse:
DIS-HORDALAND
PB. 1255
N-5811 BERGEN

Kilderegistrering

Sigmund Meland har vært kirkeverge i Tysnes kommune siden 1995. Da DIS-Hordaland henvendte seg til ham med spørsmål om å få hjelp til gravsteinsregistreringsarbeid var han ikke vanskelig å be. All den informasjonen vi ønsket lå allerede registrert på data så å gi oss tilgang til denne informasjonen har ikke medført noe særlig medarbeid for ham. Og heldigvis for oss, hadde de valgt å bruke Excel i sitt registreringsarbeid, så overføring av data har gått fort og greit. I kommunen er det 10 kirkegårder. De 3 eldste: Tysnes gamle, Onarheim og Uggdal vet de ikke når

Sigmund Meland, kirkeverge på Tysnes

Forslag til kolloneinndeling i rekneark.

ble tatt i bruk. De andre er: Sør Reksteren, Tysnes, Humlevik/Lundegrend, Gjersvik, Flatråker, Bruntveit og Amland. I kommunen er det en del gjenbruk av graver innad i familiene. En del sletting har forekommet, men dette har stort sett vært i de tilfeller der det ikke er slekt igjen i området.

Torsdag 25. mars var undertegnede og Jarle Hannisdal på besøk for å snakke litt om prosjektet og få de resterende dataene. Nå er informasjonen under arbeid i foreningen og vil bli gjort tilgjengelig i en samlet fil på Digitalarkivet. Både Datatilsynet og kirkegårds konsulent Helge Klingenberg i Kultur- og Kirke departementet har gitt sin godkjenning til prosjektet. Nå håper vi at flere kommuner som har registrene på data vil følge i Tysnes sine fotspor. Stor takk til Sigmund Meland og Tysnes kommune.

For de områdene der vi ikke møter samarbeidsvilje, eller der hvor informasjon ikke ligger på data, må vi fortsette på «gamle» måten, nemlig å skrive av steinene. Dette er jo en fin aktivitet nå som vår og sommer nærmer seg. Jeg har god anledning på dagtid til å reise rundt og fotografere (med digitalt kamera) steiner, men har ikke anledning til å legge alt dette inn på data selv. Så hvis det er noen der ute som kan tenke seg å gjøre registreringsarbeidet etter de bilder jeg tar, så vil jeg bli kjempeglad for dette.

Ta kontakt med på kildereg@ho.disnorge.no

Renathe-Johanne Wågenes,
kilderegistreringskoordinator

DIS-Hordaland turen 2004

Lørdag 5. juni tar vi turen til Askøy.

Buss fra Åsane terminal kl 0900 via Bystasjonen og evt. Storevatn/Storeklubben. Vi vil være tilbake ca kl 17-18. Pris 350,- Vi vil bli guidet av Virkesdal hele den tiden vi er på Askøy. Første stopp vil bli i Strusshamn som var Askøys kirkested fra 1700-tallet, med bl.a handel og gjestgiveri. Vi besøker havnen med småhusbebyggelsen. Neste stopp blir på Herdla som bl.a. spilte en viktig rolle under 2. verdenskrig med egen flyplass. Vi besøker museet og kirken. Håper også å få ta en tur til området hvor det militæret holdt til. Middag på Herdla vertshus (ca kl 1300). Retur via Ask. Påmelding til leder@ho.disnorge.no eller tlf. 55 12 19 85 Nærmere detaljer vil være å finne på vår hjemmeside etter hvert.

